

Ureja: glavni in odgovorni urednik Peter Gunčar in uredniški odbor, ki ga sestavljajo: Jože Javornik — predsednik, Janez Vraničar — namestnik in člani: Franc Istenič, Milena Sagadin, Stane Primožič, Boris Pertot, Jošt Bajželj, Magda Ostanek, Polde Jenko — Tisk: CP »Gorenjski tisk« v Kranju

LETO XII. — 6. 3. 1969 št. 3

tekstilec

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TEKSTILINDUS — KRANJ

VSEBINA

- Kandidati za poslance gospodarskega zbora republiške in zvezne skupščine
- Razpored prostih sobot in ostalih prostih dni v letu 1969
- Kakšne bodo letos cene penziona v naselju Novigrad?
- 8. marca med kuharicami v menzi obrata I
- DITT — Kranj, društvo inženirjev in tehnikov tekstilcev
- Uspela XI. tekstiliada
- Za naše male iz našega blaga
- Bolečine v križu
- Bolezni ženskih genitalnih organov
- Avtomatizacija
- Nagradna križanka

Izvillečki iz poslovnega poročila - 1968

(Poročilo obsega 36 tipkanih strani, kar predstavlja 3/4 obsega Tekstilca. Zaradi tega objavljamo le najbolj zanimive izvlečke iz tega poročila)

Količinsko izvršitev plana smo objavili že v 1. številki Tekstilca!

Primerjava količinske proizvodnje (1967 — 1968)

Zanimiva pa je primerjava količinske proizvodnje v letu 1968 z letom 1967. Če vzamemo količine v letu 1967 kot 100%, potem smo v letu 1968 naredili: mikane preje 105,3%, česane preje 117%, sintetične preje 236,5%, tkanin v kvadratnih metrih 99,5% in v tekočih metrih 98,0%.

Ista primerjava po vrednosti

mikana preja 105,9%, česana preja 118,3% in sintetična preja 205,2%, tkanine pa 102,4%.

Proizvodnja tkanin po načinu dodelave (primerjava 1967 — 1968)

Tkanine — rolo v tm 101,9%; tiskane — filmski tisk v tm 91,2%; pisane tkanine 96,3%; barvane tkanine 96,5%; beljene tkanine 216,9% in surove tkanine 98,0%.

Kvaliteta izdelkov (1967 — 1968)

Regularne tkanine — 100,9%; s popustom (5%) — 49,6%; s popustom (10%) — 98,1%.

Delovna storilnost (1967 — 1968)

Vrednost proizvodnje po PLC na izvršeno efektno uro. V letu 1967 — 100% V letu 1968 — 103,3%

Vrednost proizvodnje po PLC na povprečno zaposlenega.

V letu 1967 — 100% V letu 1968 — 103,2%

Delovna storilnost, ki je v letu 1967 zastala zaradi nastalih tržnih težav, se je v letu 1968 zopet izboljšala.

Investicijska dejavnost 1968

Investicijska dejavnost je bila v tem letu zelo skromna, v bistvu omejena na dovršitev pričelih investicij v letu 1967. Takšna skromnost je v glavnem posledica pomanjkanja lastnega denarja iz amortizacije, ki jo uporabljamo — pod silo razmer — za financiranje tekstilnega trga, in dejstva, da je podjetje ostalo zadnji dve leti skoraj brez ostanka dohodka za sklade. Bančnih investicijskih kreditov širšega obsega za bom-

bažno industrijo pa ni mogoče dobiti, ker so pogoji tako ostri, da so za tekstilna podjetja nesprejemljivi.

V okviru svojih možnosti je podjetje v tem letu podpiralo nakup lastnih stanovanj, za kar je bilo tekom leta izplačanih preko 946 tisoč N. dinarjev.

Prodaja in izvoz 1968

Po podatkih smo na domačem tržišču prodali okrog 900 tisoč metrov več tkanin kot 1967. leta oziroma 650 tisoč več, kot je znašala letna proizvodnja. Količinsko (dalje na 2. strani)

Zbori volivcev v Tekstilindusu

20. maja so imele vse naše ekonomske enote zbere volivcev. Na teh zborih smo morali:

— obravnavati in potrditi predlagane kandidate za poslance Gospodarskega zbora republiške skupščine Slovenije,

— obravnavati in potrditi predlagane kandidate za poslance Gospodarskega zbora zvezne skupščine,

— obravnavati in potrditi predlagane kandidate (iz našega podjetja) za volilno telo pri občinski skupščini Kranj,

— določiti kandidate (iz posameznih ekonomskih enot) za volitve v CDS podjetja

— določiti kandidate (v posameznih ekonomskih enotah) za volitve v ODS.

O kandidatih za republiške in zvezne poslance (listo teh kandidatov smo dobili od občinske skupščine; sprejela pa jo je občinska kandidacijska konferenca) so bili volivci mnenja, da so dobro izbrani, vendar smo nekateri postavili naslednje vprašanje: »Zakaj med temi kandidati ni nobenega iz tekstilne industrije, ko se ta industrija že nekaj let bori za svoj obstoj, in to v izredno težkih pogojih. Poslanec v republiškem ali zveznem gospodarskem zboru bi nam bil brez dvoma v pomoč.« Zaradi dolgega postopka in komaj možnega uspeha, pa ni smo predlagali dodatnega kandidata.

Za izvedbo volitev odbornikov v zbor delovnih skupnosti, je bi-

lo naše podjetje razdeljeno v dve volilni enoti: 7. volilna enota zajema zaposlene v obratu I in 8. volilna enota zaposlene v obratu II.

Zbori volivcev v 7. volilni enoti so kot kandidate za odbornike potrdili naslednje člane kolektiva:

1. Lado Ambrožič, Ljubljanska 2 Kranj,
2. Inž. Bradan Metka, Delavska 19 — Kranj,
3. Anton Care, Gosposvetska 19 — Kranj,
4. Marija Farčnik, Delavska 19 — Kranj,
5. Zlata Humer, Gradnikova 2 — Kranj.

Od teh kandidatov bomo člani Tekstilindusa, ki delamo v obratu I, izvolili 9. aprila 3 odbornike!

Zbori volivcev v 8. volilni enoti (obrat II), pa so kot kandidate za odbornike potrdili naslednje kandidate:

1. Franc Križaj, Cegelnica 12,
2. Edo Ostanek, cesta JLA 6 — Kranj,
3. Inž. Pogačnik Mirko, cesta JLA 6 — Kranj,
4. Miro Ravnikar, Strahinj 2.

Od teh boste v obratu II morali 9. aprila izvoliti 2 odbornika!

P. G.

Za 8. marec — čestitke in darila

9. aprila - dvojne volitve

ČLANI KOLEKTIVA POZOR

Natančno preberite podatke in napotke, da ne boste po nepotrebnem letali naokoli in iskali, kje morate in kaj morate oziroma smete voliti!

Letošnje volitve obsegajo namreč običajne volitve članov v CDS in ODS in volitev odbornikov (izmed članov kolektiva) za ZBOR DELOVNIH SKUPNOSTI občinske skupščine Kranj.

Opozoriti vas moramo, da imate pravico voliti člane v CDS in ODS vsi, ki ste zaposleni v kolektivu Tekstilindus, dočim smete voliti odbornike samo tisti, ki že imate splošno volilno pravico

(nad 18 let starosti) in imate tudi državljanstvo SFRJ.

Opozoriti vas moramo dalje tudi o tem, da so nekatera volišča skupna (za odbornike in za CDS in ODS) po posameznih ekonomskih enotah, nekatera volišča pa združujejo — za volitve odbornikov — člane iz več ekonomskih enot.

RAZPORED VOLIŠČ V OBRA TU I in II — KJE BOSTE VOLILI ODBORNIKE IN KJE ČLANE ZA CDS OZIROMA ODS?

POSAMEZNE EKONOMSKE ENOTE:

Predilnica I.

Volišče boste imeli v obratu I,

v predilnici. Na tem volišču boste volili:

— odbornike,
— člane za CDS in ODS

Predilnica II.

Volišče boste imeli v obratu II, v predilnici II. Na tem volišču boste volili:

— odbornike,
— člane za CDS in ODS

Tkalnica I

Volišče bo v obratu I v tkalnici I. Na tem volišču boste volili:

— odbornike
— člane za CDS in ODS

Tkalnica II

Volišče bo v obratu II v običajnih prostorih tkalnice. Na tem volišču boste volili:

— odbornike,

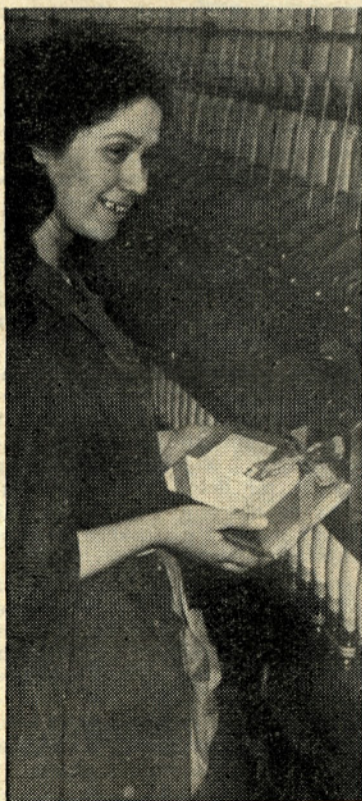
OBVESTILO

Obveščamo člane kolektiva, da bo počitniško naselje v Novigradu pričelo poslovati že 1. maja, torej za prvomajske praznike. Dnevni pension je za člane kolektiva in za njihove nezaposlene svojce 16 novih dinarjev, za ostale goste pa po 21 novih dinarjev.

Prijave za te praznike sprejema uprava Počitniške skupnosti, kadrovski oddelek, telefon 01 (interni!).

Skoraj vsako leto je te dni na morju sončno in toplo, pa zato izkoristite proste dni za oddih na morju v Novigradu!

Uprava poč. skupnosti

V predilnici II — 8. marca

— člane za CDS in ODS
Plemenitilnica I
Volišče bo v obratu I v običajnih prostorih plemenitilnice I. Na tem volišču boste volili:

— odbornike,
— člane za CDS in ODS

Plemenitilnica II

Volišče bo v obratu II, v običajnih prostorih plemenitilnice II. Na tem volišču boste volili:

— odbornike,
— člane za CDS in ODS

Gravura

Volišče bo v obratu I v poslopiju, kjer je gravura. Na tem volišču boste volili:

— odbornike,
— člane za CDS in ODS

Uprava

Za člane e. e. uprave sta 2 volišči, in to v obratu I v sejni sobi

(dalje na 2. strani)

Kandidati za poslance gospodarskega zbora RS in ZS

KANDIDATI ZA POSLANCE GOSPODARSKEGA ZBORA REPUBLIŠKE SKUPŠČINE

Medobčinska kandidacijska konferenca za Kranj in Tržič za zbere delovnih skupnosti je bila 4. 3. 1969 ob 17.30 uri v Kranju.

Za medobčinsko kandidacijsko konferenco je bilo izvoljenih 125 delegatov iz Kranja in 95 iz Tržiča. Konferenci so prisostvovali iz Kranja 103 delegati in iz Tržiča 84 delegatov.

Na tej kandidacijski konferenci so bili za kandidate zgoraj navedenega zbora izvoljeni naslednji:

1. BERA VS ing. Janez, rojen 1923, inženir kemije, direktor »Sava« Kranj.

2. ERZEN ing. Janez, direktor Kmetijsko živilskega kombinata Kranj.

3. REPIČ ing. Miro, direktor Združene lesne industrije Tržič.

4. SIMONETI Rino, diplomirani pravnik, član izvršnega sveta skupščine SRS.

5. SNUDERL Borut, rojen 1940, pravna fakulteta, šef kadrovske službe v »Savi« Kranj.

OD 5 KANDIDATOV SE BO 3 POSLANCE IZVOLILO V GOSPODARSKI ZBOR RS

KANDIDATI ZA POSLANCE GOSPODARSKEGA ZBORA ZVEZNE SKUPŠČINE

Medobčinska kandidacijska konferenca je bila dne 11. 3. 1969 ob 16. uri v Kranju — za 69. zvezno volilno enoto, ki obsega: Domžale, Jesenice, Kamnik, Kranj, Radovljico, Škofjo Loko in Tržič.

Za to konferenco je bilo izvoljenih 105 delegatov. Na kandidacijski konferenci je bilo navzočih 94 delegatov.

Na tej kandidacijski konferenci so bili za kandidate zgoraj navedenega zbora izvoljeni naslednji:

1. BRANISELJ Franc, rojen 1917, višja šola ekonomske smeri, direktor »Loške tovarne hladilnikov« Škofja Loka.

2. SEVER Franc, direktor Aerodroma Ljubljana — Pula.

Kandidaturo je odklonila Jurančič ing. Zdenka.

OD 2 KANDIDATOV SE BO 1 IZVOLIL ZA POSLANCA V GOSPODARSKI ZBOR ZS

DELEGATI ZA POSEBNO VOLILNO TELO PRI OBCINSKI SKUPŠČINI KRANJ

Poslance samoupravnih zborov republiške in zvezne skupščine bodo volila dne 23. 4. 1979 poseb-

na volilna telesa. Volilno telo v občini sestavljajo odborniki občinske skupščine in delegati v delovnih organizacijah. Teh delegatov se voli toliko, kolikor je odbornikov občinskega zbora delovnih skupnosti. Ti delegati se volijo na istih zborih volivcev oziroma delovnih ljudi, na katerih obravnavajo vložene kandidature. O delegatih se lahko glasuje ne glede na število udeležencev, izvoljen pa je tisti, ki dobi večino glasov navzočih. O izvolitvi delegata se izda posebno potrdilo. Tam, kjer se v volilni enoti sklicuje več zborov, je treba izvolitev medsebojno vskladiti, da bo za volilno enoto izvoljen en delegat, oziroma toliko delegatov, kolikor se izvoli odbornikov v dotični volilni enoti.

V našem podjetju imamo 2 volilni enoti, in sicer 7. volilna enota

zajema vse zaposlene na območju obrata I, 8. volilna enota pa vse zaposlene na območju obrata II.

7. volilna enota izvoli 3 odbornike gospodarskega zbora občinske skupščine, torej izvoli tudi 3 delegate.

Predvideni delegati:
1. Mauser Ivan, Kranj, Gradnikova 5
2. Jazbec Milka, Kranj, Valjavčeva 3
3. Pertot Boris, Kranj, Begunjska 2

8. volilna enota — izvoli 2 odbornika gospodarskega zbora občinske skupščine, torej izvoli tudi dva delegata.

Predvideni delegati:
1. Pečnik Stojan, Kranj, Zupančičeva 35
2. Friškovec Metka, Zabrnica 36

S tekstilnade na Krvavcu

Izvilleki iz poslovnega poročila - 1968

(Dalje s 1. strani)

smo torej zaloge znižali, vendar pa potek in razvoj prodaje nista v celoti zadovoljila. Vzroki so naslednji: zaradi zbrkamosti in prenasičenosti tržišča je bila prodaja na domačem tržišču daleč pod prodajo v letu 1967, prodaja se je razvijala enostransko in njen obseg ni prinesel podjetju nobene gospodarske sprostitev. Negotovitost plasmana na domačem tržišču, je skupaj s težavami okrog priprave za izvoz povzročila povečane zaloge tkanin v predelavi. Da bi dosegli več, bo treba tudi v podjetju pokazati več prizadevanosti, podjetnosti in sistematičnosti pri obdelavi notranjega trga.

Doseženi izvoz predstavlja dosežaj največji izvojni dosežek podjetja, in to v pogledu količin in dobljenih deviz. To nam je omogočilo relativno dobro oskrbo z osnovnimi surovinami in tako tudi normalno delo. Obstoječi carinski in premijski pogoji pa so nam prinesli znižan finančni uspeh.

Nabava in uvoz — 1968

V tem letu smo nabavili različnega reprodukcijskega materiala za 92.532.000.— novih dinarjev. Od tega iz uvoza za \$ 4.962.000.— Bombaž smo dobili iz na lednjih držav: Egipta, ZDA, Turčije, Grčije, Sudana, Pakistana, SSSR in Burme.

Oskrba z osnovnimi surovinami je potekala ugodneje, kot leta 1967. Povedati pa je treba, da zvezni organi niso v celoti zagotovili kontingentiranih dobav za dinarska sredstva iz klirinških držav, pa je moralo podjetje

žrtvovati lastna devizna sredstva za proste devizne nabave surovin, ker je le tako lahko vzdržalo svoj normalni — planirani asortiment proizvodnje.

Z dopolnitvijo strojnega parka v predilnicah se je izboljšalo tudi oskrbovanje s prejo.

Slabša je bila letos preskrba s kemikalijami in barvami, kar pa se je proti koncu leta bistveno izboljšalo. Z ostalim reprodukcijskim materialom ni bilo posebnih težav, če ni bilo vmes vprašanje denarja.

Finančno poslovanje 1968

Doseženi finančni rezultat ni zadovoljiv, saj je obstal komaj na robu še nekih delitvenih možnosti, čeprav se je osnovno gospodarjenje in poslovanje podjetja v marsičem ugodno popravilo. Do-

Za 8. marec

Mnoge so bile vesele

hodek podjetja se je v primerjavi z letom 1967 nekoliko popravil, vendar pa že po grobi in globalni analizi lahko ugotovimo, da smo na račun negativnih razlik med notranjo tržno in doseženo izvožno ceno (pri leto povečanem izvozu) zgubili 9,4 milijona novih dinarjev in da smo na račun povečanih bančnih in zamudnih

obresti izgubili okoli 1,1 milijon novih dinarjev dohodka več, kot lani. Ta sredstva, ki so rezultat boljšega gospodarjenja in znašajo približno 20% dohodka, smo torej morali žrtvovati, če smo hoteli — pri obstoječi amarihji na domačem trgu in obstoječi spačenosti deviznega režima — vsaj do neke mere normalno proizvajati.

Fluktuacija delovne sile (1967—1968)

	1967	1968	%
Število zaposlenih na začetku leta	3.165	3.128	98,8
med letom jih je vstopilo	177	316	178,5
med letom so izstopili	214	280	130,8
Zaposlenih na kraju leta	3.128	3.164	101,1

Vzroki prekinitve delovnega razmerja (1967—1968)

	1967	1968	%
Lastna odpoved	20	13	65,0
Redna odpoved od podjetja	2	1	50,0
Sporazumna razveza	62	74	119,3
Poizkusni rok	6	23	283,3
Odsluženje kadrovskega roka	41	38	92,7
Upokojitev	46	52	113,0
Samovoljna zapustitev dela	24	49	204,2
Disciplinski odpust	6	3	50,0
Ostalo (premistitev, pogodbe, smrt)	7	27	385,7
Skupaj	214	280	130,8

Gibanje delovne sile je bilo do sredine leta 1968 nekako normalno in umirjeno. V drugem polletju pa se je povečalo za 30%. Vidi se, da naraščajo samovoljne zapustitve.

Zaključni del poročila

Dosežene rezultate gospodarskega poslovanja v letu 1968, vzeto vse kot celoto — tu je mišljen predvsem finančni rezultat oziroma obseg doseženega dohodka — moramo oceniti za nepopoljne ter v glavnem pogojene s splošno težkimi poslovnimi razmerami in posameznimi, često precej nerazumljivimi posegi prizadete zvezne administracije. Čeprav ne smemo prezreti lastnih težav, kamor lahko štejemo probleme okrog izboljšanja kvalitete izdelkov in večje tržne prilagodljivosti, pa pri vsem tem le ugotavljamo, da je podjetje nekatere gospodarske dosežke izboljšalo, še poglobilo poslovnost in pokazalo napredek v celokupnem gospodarjenju, in to:

— kvaliteta asortimenta tkanin se je dvignila za 4%,

— delovna storilnost se je dvignila za 3%,

— rentabilnost in ekonomičnost poslovanja sta napredovali za 2 odstotka,

— gospodarska storilnost (dohodek na povprečno zaposlenega) pa celo za 7%,

— obračunani mesečni čisti osebni dohodek na povprečno zaposlenega (na mestu) so znašali v letu 1968 822 novih dinarjev, kar pove, da so se na osnovi večje delovne storilnosti in nekaterih drugih gospodarskih pogojev povišali za preko 9%,

— v investiranje družbene standarda je bilo v letu 1968 vloženi 329 tisoč novih dinarjev (za ureditev počitniških domov in ob-

ratne ambulante, za gradnjo stanovanj pa je bilo porabljenih 947 tisoč novih dinarjev,

— o dosežkih prodaje domašo podatki omenjeni že spredaj! Potek prodaje v izvoz pa moramo oceniti kot zelo uspešen (naš finančni uspeh pri izvozu seveda ne moremo oceniti kot uspešen!), saj smo izvozili za \$ 3.103.335, od tega za \$ 2.922.690 na konvertibilno področje.

V letošnjem letu bo moralo podjetje posvetiti posebno pozornost naslednjim gospodarskim in ostalim problemom oziroma nalogam:

— na področju proizvodnje: napredku tehnične kvalitete, bolj smotrni medsebojni proizvodni povezavi med vzporednimi obrati in večji prilagodljivosti sedanjim tržnim zahtevam,

— na področju prodaje: znižanju sedanjega obsega zalog nedovršene proizvodnje in gotovih izdelkov, intenzivnejši in bolj sistematični obdelavi domačega tržišča, ter delni preusmeritvi izvoza na notranji trg, pač zaradi slabih pogojev carinskega in premijskega sistema pri izvozu,

— na področju investiranja: ureditev proizvodnih prostorov za plemenitilnico v obratu I in nekaterih drugih industrijskih prostorov, nabavi strojev in opreme za plemenitilnico I, za predilnice in za pripravo v tkalnicah, kolikor bodo to seveda dopuščala razpoložljiva denarna sredstva,

— na skupnem področju: splošnemu varčevanju pri materialnih

(dalje na 3. strani)

9. aprila - dvojne volitve

(Dalje s 1. strani)

upravnega odbora in v prostorih vzdrževalnih obratov v obratu II.

Člani uprave, ki delajo v obratu I bodo na volišču v sejni sobi volili:

— odbornike,
— člane za CDS in ODS

Na volišču v sejni sobi bodo volili tudi člani e. e. uprave, ki so zaposleni v obratu II, in sicer bodo volili:

— člane za CDS in ODS

Na volišču v obratu II pa bodo volili samo člani e. e. uprave, ki so zaposleni v obratu II, in sicer bodo tam volili

— odbornike,

Vzdrževalni obrat

Za to e. e. bosta tudi 2 volišči, in to v njihovih prostorih v obratu I in obratu II.

V obratu I bodo volili tisti člani te enote, ki so zaposleni v obratu I. Volili pa bodo:

— odbornike,
— člane za CDS in ODS

Na volišču v obratu II pa bodo volili vsi tisti člani te enote, ki so tam zaposleni. Volili pa bodo:

— odbornike,
— člane za CDS in ODS

Termocentrala

Člani te enote bodo volili kar na

4 voliščih, in to v sejni sobi upravnega odbora bodo volili člani te enote, ki delajo v obratu I. Volili bodo na tem volišču:

— odbornike,

V termocentrali v obratu I bodo volili tisti člani te enote, ki so zaposleni v obratu I. Volili bodo tam:

— člane za CDS in ODS

Na volišču v vzdrževalnih obratih v obratu II bodo volili tisti člani termocentrale, ki so zaposleni v obratu II. Tam bodo volili:

— odbornike,

Na volišču v prostorih termocentrale v obratu II, pa bodo volili tisti člani te enote, ki so zaposleni v obratu II. Volili bodo tam:

— člane za CDS in ODS

DELA VSKA RESTAVRACIJA IN OSEBJE DELAVSKEGA DOMA

Predvsem volijo ti zaposleni samo odbornike.

Člani restavracije, ki delajo v obratu I in III, bodo volili odbornike na volišču v sejni sobi upravnega odbora v obratu I. Na tem volišču voli odbornike tudi osebe Delavskega doma.

Člani delavske restavracije, ki delajo v obratu II, pa volijo odbornike na volišču v vzdrževalnih obratih v obratu II.

Razpored prostih sobot in ostalih prostih dni v letu 1969

	Januar	februar	marec
Nedelja	5 12 19 26	2 9 16 23	2 9 16 23 30
Poned.	6 13 20 27	3 10 17 24	3 10 17 24 31
Torek	7 14 21 28	4 11 18 25	4 11 18 25
Sreda	1 8 15 22 29	5 12 19 26	5 12 19 26
Četr.	2 9 16 23 30	6 13 20 27	6 13 20 27
Petek	3 10 17 24 31	7 14 21 28	7 14 21 28
Sobot.	4 11 18 25	1 8 15 22	1 8 15 22 29

	april	maj	junij
Nedelja	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29
Poned.	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30
Torek	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24
Sreda	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25
Četr.	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26
Petek	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27
Sobot.	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28

	julij	avgust	september
Nedelja	6 13 20 27	3 10 17 24 31	7 14 21 28
Poned.	7 14 21 28	4 11 18 25	1 8 15 22 29
Torek	1 8 15 22 29	5 12 19 26	2 9 16 23 30
Sreda	2 9 16 23 30	6 13 20 27	3 10 17 24
Četr.	3 10 17 24 31	7 14 21 28	4 11 18 25
Petek	4 11 18 25	1 8 15 22 29	5 12 19 26
Sobot.	5 12 19 26	2 9 16 23 30	6 13 20 27

	oktober	november	december
Nedelja	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28
Poned.	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29
Torek	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30
Sreda	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31
Četr.	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25
Petek	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26
Sobot.	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27

Izvillečki iz poslovnega poročila

(Dalje z 2. strani)
in ostalih stroških, utrjevanju delovne discipline, poglobitvi poslovnosti in pripravi za uvedbo mehanografije v poslovanje.

Kdo je kriv, da smo na robu?

Ze je bilo govora o splošnih težkih pogojih in razmerah ter o posameznih često nerazumljivih posegih zvezne administracije, ki jim je že dve leti podvržena tekstilna industrija, še prav posebno bombažne zvrsti. Dokazov o takih dogajanjih je dovolj:

— izmalčen devizni režim, ki je negospodarski in krivičen,

— uvozno carinski sistem, ki nikakor ni regulator gospodarskih odnosov in stimulator proizvodnje, temveč le instrument za pridobivanje fiskalnih dohodkov,

— obstoječi izvozno-premijski sistem, ki tolče po domači tekstilni industriji itd.

Novembra meseca leta 1968 je bil utrjen sporazum med domačo tekstilno industrijo in trgovino ter konfekcijo o uvozu tekstilnih

izdelkov v letu 1969, in to do maksimalne višine 18 milijonov dolarjev. Ta sporazum je prizadeta zvezna administracija porušila v celoti že meseca januarja, ko je imela samo po delnem aranžiranju zunanje-trgovinskih pogodb vključenega uvoza tekstila za okrog 30 milijonov dolarjev, in je stvarni uvoz v tem mesecu že znašal 27 milijonov dolarjev.

Tako so se težnje, da bi se s sporazumom počasi izravnali in utrdili odnosi med domačo proizvodnjo, uvozom in domačo potrošnjo na neki zdravi in razumni konkurenčni podlagi, že takoj na začetku sesule, in to po zaslugi zvezne administracije.

Ob reformi sprejete in dane smernice za boljše gospodarjenje in za utrditev našega gospodarstva ter obstoječi splošni gospodarski ukrepi in posegi zaenkrat tekstilnim podjetjem ne dajejo tistih možnosti, da bi vsaj približno gospodarila v istih pogojih, kot druge veje našega gospodarstva. Kje so torej načela reforme, če so tekstilna podjetja prisiljena zmanjševati proizvodnjo in odpuščati delavce (druge izbire ni, ker

so izrabila vse notranje gospodarske rezerve!), če stagnirajo brez izgleda za napredkom in pridobivanjem večjega dohodka in višjega osebnega dohodka?

P. G.

Tekmovalka pelje proti cilju

Udeleženci Tekstiliade

Kakšne bodo letos cene pensiona v naselju Novigrad?

Da ne bo negotovanja, dvomnosti in spraševanja, objavljamo razpredelnico cen oskrbnega dne (pensiona) v našem naselju Novigrad, in to za čas sezone in izven sezone.

V cenah je že zajet regres, ki pripada vsakemu članu našega kolektiva, ki letuje v naših počitniških domovih in ki pripada tudi njihovi ožji svojci, če niso zaposleni. Popust velja tudi za vse naše upokojeince.

Pension je različen tudi zaradi različnih ugodnosti v hišicah, ki so deljene v stare hišice — B kategorija in v nove hišice — A kategorija. (V novih je namreč na razpolago topla in hladna voda ter druge ugodnosti.)

STARE HIŠICE — B

	(v novih dinarjih)	izven sezone		sezona	
		cel obrok	pol. obroka	cel obrok	pol. obroka
ZAJTRK	2	1	2,50	1,25	
KOSILO	6	3	9	4,50	
VEČERJA	4	2	5,50	2,75	
NOČNINA	4	4	4	4	
		16	10	21	12,50

(Kot rečeno, veljajo te cene za člane kolektiva, za njihove ožje svojce, če niso zaposleni, in za naše upokojeince)

	(v novih dinarjih)	izven sezone		sezona	
		cel obrok	pol. obroka	cel obrok	pol. obroka
ZAJTRK	2,50	1,25	3,50	1,75	
KOSILO	10	5	12	6	
VEČERJA	5,50	2,75	7,50	3,75	
NOČNINA	5	5	5	5	
		23	14	28	16,50

	(v novih dinarjih)	izven sezone		sezona	
		cel obrok	pol. obroka	cel obrok	pol. obroka
ZAJTRK	3,50	1,75	4	2	
KOSILO	12	6	13	6,50	
VEČERJA	7,50	3,75	8	4	
NOČNINA	5	5	5	5	
		28	16,50	32	19,50

	(v novih dinarjih)	izven sezone		sezona	
		cel obrok	pol. obroka	cel obrok	pol. obroka
ZAJTRK	4	2	6	3	
KOSILO	17	8,50	19	9,50	
VEČERJA	12	6	13	6,50	
NOČNINA	7	7	7	7	
		40	23,50	45	26

NOVE HIŠICE — A

	(v novih dinarjih)	izven sezone		sezona	
		cel obrok	pol. obroka	cel obrok	pol. obroka
ZAJTRK	2	1	2,50	1,25	
KOSILO	6	3	9	4,50	
VEČERJA	4	2	5,50	2,75	
NOČNINA	7	7	7	7	
		19	13	24	15,50

	(v novih dinarjih)	izven sezone		sezona	
		cel obrok	pol. obroka	cel obrok	pol. obroka
ZAJTRK	2,50	1,25	3,50	1,75	
KOSILO	10	5	12	6	
VEČERJA	5,50	2,75	7,50	3,75	
NOČNINA	9	9	9	9	
		27	18	32	20,50

	(v novih dinarjih)	izven sezone		sezona	
		cel obrok	pol. obroka	cel obrok	pol. obroka
ZAJTRK	3,50	1,75	4	2	
KOSILO	12	6	13	6,50	
VEČERJA	7,50	3,75	8	4	
NOČNINA	9	9	12	12	
		32	20,50	37	24,50

	(v novih dinarjih)	izven sezone		sezona	
		cel obrok	pol. obroka	cel obrok	pol. obroka
ZAJTRK	4	2	6	3	
KOSILO	17	8,50	19	9,50	
VEČERJA	12	6	13	6,50	
NOČNINA	12	12	12	12	
		45	28,50	50	31

Sodeluj v Tekstilcu!

8. marca med kuharicami v menzi obrata I.

Kuharice v obratu I delajo v res težkih pogojih. Kdaj bomo rešili vsaj najhujše probleme v kuhinji, ki uničuje zdravje vsem, ki v njej delajo?

V tekstilcu sem že nekajkrat opozoril na težke delovne pogoje kuharic v obratu I, vendar je doslej ostalo vse pri starem. Ker pa sedanje delovne razmere in pogoji ogrožajo zdravje zaposlenih v kuhinji delavske restavracije in ker onemogočajo izdelavo hrane po zdravstvenih in higienskih predpisih, bom tokrat bolj podrobno prikazal vse slabosti in napake, hkrati pa tudi predlog za izboljšanje nemogočih razmer.

Da bom dovolj razumljiv naj povem, da ima naša delavska restavracija tri obrate, in to: v obratu I, obratu II in v Delavskem domu. Od teh je problematičen predvsem obrat I.

V kuhinji v obratu I dela 11 oseb oziroma žensk. Ta obrat ima sedaj na razpolago za pripravo hrane dva prostora, in sicer kuhinjo in majhno shrambo. V teh prostorih morajo kuharice pripraviti dnevno od 1100 do 1200 obrokov tople malice, 250 kosil, vsa jedila za oba bifeja in še 500 obrokov za nočno delo.

Teh 11 žensk dela v treh izmenah: prve začnejo ob štirih zjutraj in delajo do 13. ure (po devet ur!), druge prično ob 6. uri in delajo do 15. ure in tretje prično ob 13. uri in delajo do 22. Cez noč ostane potem še ena, ki mora pripraviti in razvoziti nočne obroke.

Da človek spozna, v kako težkih pogojih delajo te ženske, za-

Predstavniki občinske sanitarne inšpekcije so zahtevali tudi razgovor s predstavniki podjetja, da bi se o teh problemih pogovorili in našli rešitev.

IN KAJ BO TREBA NAREDITI?

Po obstoječih predpisih mora imeti tak obrat za prehrano naslednje prostore:

- kuhinjo,
- pripravilnico, ki sestoji iz treh prostorov, in to: prostora za pripravo mesnih jedil, prostora za pripravo jedil iz testa in prostora za pripravo zelenjave;

Štefka Valant, namestnica glavne kuharice Side

— pomivalnico, ki zopet sestoji iz prostora za pomivanje jedilne posode in iz prostora za pomivanje posode za pripravo jedil in za kuhanje jedil;

— dovolj veliko in zračno shrambo.

Na večkratno prošnjo UO delavske restavracije, je o preureditvi prostorov že večkrat razpravljala tudi CDS podjetja. Izdelani so bili doslej tudi že trije predlogi za adaptacijo sedanje zgradbe, vendar je na žalost ostalo še vse pri starem. Tak odnos do tega velikega in resnega problema je čuden, če vemo, da gre tu za zdravje 11 zaposlenih v kuhinji, da gre dalje za prehrano članov kolektiva, ki delajo v obratu I. Ne smemo namreč prezreti resnice, da bi bila hrana po kvaliteti in asortimentu znatno boljša, če bi bili prostori pravilno in primerno grajeni in opremljeni.

Adaptacijo bo torej treba izvesti takoj (denar ne more in ne sme biti vprašanje!), ker za graditev popolnoma novega obrata prehrane ni denarja. Naj ponovno omenim naslednje: če smo leta 1968 imeli denar za ureditev menze v počitniškem naselju v Novigradu, potem ga moramo imeti tudi za ureditev menze v obratu I, ki hrani člane kolektiva skozi vse leto,

Kuharice z upravnikom in strežnicami

dočim jih znatno manj in komaj 3 mesece hrani menza v počitniškem naselju.

Kot naslednji problem je

PREVOZ TOPLEGA OBROKA PO OBRATIH, NEUSTREZEN BIFE PRED TKALNICO IN NEUSTREZNI PROSTORI ZA DELITEV TOPLEGA OBROKA V OBRATIH

Ob poldevetih (za dopoldansko izmen!) odpeljejo kuharice z avtokaro tople obroke v obrate. Toplo malico transportirajo v posebnih termo-posodah, ki vsaj deloma zadržujejo toploto. To velja seveda samo za nove oziroma neizrabljene posode, ki se hermetično zapro. Zaradi primitivnega prevoza z avtokaro, so te posode izpostavljene vsem vremenskim prilikam, tresljam in tudi poškodbam, pa se zato hitro pokvarijo in že gre po vodi njihova sposobnost, torej hermetično zapiranje in zadrževanje topote. Zaradi tega se med vožnjo hrana izliva (odteče vrhnja plast — torej maščoba!) in shladi. Tisti, ki so zadnji odjemalci, dobe zato hladno in kalorično manj vredno enolončnico, seveda brez svoje krivde in tudi brez krivde osebja obrata prehrane.

Še prav posebno je prevoz problematičen v zimskem času, ko kara odpove, s tovornjaki pa ni zagamčen reden prevoz, ker vedno niso na razpolago.

Upravnik delavske restavracije skuša te slabosti zmanjšati na minimum s tem, da vsako leto kupijo nove posode za prevoz hrane, vendar so posode zelo drage (80 tisoč starih dinarjev), pa je zato toliko manj denarja na razpolago za nakup prehranbenih izdelkov.

Druga slabost, ki jo povzroča otežkočen prevoz hrane v obrate pa je, da tja ni možno prepeljati mrzlih obrokov enolončnice, pa so zaradi tega člani v tkalnici, predilnici in v vzdrževalnih obratih prikrajšani nasproti tistim, ki delajo v plemenitilnici in upravi.

Poudariti je tu še treba, da bi več vrst obroka v tkalnici in predilnici tudi ne mogli deliti, ker tam ni ustreznih prostorov.

NEUSTREZNI PROSTORI ZA MALICO

Res žalostno je gledati delitev toplega obroka v tkalnici, predilnici in v vzdrževalnih obratih. Ta delitev poteka kar na hodniku ali pri vratih oddelka, torej na prepihu, sredi prahu in nesnage. Prav tako žalostno je gledati člane, ki potem pojedjo svojo enolončnico za strojem oziroma v neprimernih prostorih.

Tudi o teh razmerah smo že večkrat pisali v Tekstilcu, vendar brez uspeha. Če človek primerja te pogoje s pogoji v kapitalističnih tovarnah, je vse prej kot vesel in ponosen. Pri vsem tem je smešno to, da mi toliko govorimo o skrbi za delovnega človeka in o tem, kako je zastavljen v zapadnem svetu.

BIFE JE PREMAJHEN IN NEOPREMLJEN, MANJKA POKRIT PROSTOR, KJER BI LJUDJE V ZAVETJU ČAKALI NA HRANO!

Nekaj polic je vse, kar sestavlja bife pred tkalnico. Ustrezne bife bi moral imeti:

- hladilnik,
- štedilnik,
- pomivalno korito in ostale priprave za strežbo.

Zdravju škodljivo pa je, da morajo delavci čakati pred bifejem kar na prostem, torej na dežju, v snegu in mrazu. Če imaš časa za malico pol ure, potem res me utegneš, da bi se šel še napraviti za čakanje na mrazu. Ker predstavlja takšno čakanje ob velikih temperaturnih razlikah veliko nevarnost, bo treba tudi tak prostor urediti — takoj!

USLUGE

Delavska restavracija koristi za popravila usluge našega vzdrževalnega obrata, da se tako skupni

stroški ne bi preveč povečali, kar bi povzročilo podražitev prehrane. Na žalost pa moram povedati, da tu ne gre vse tako, kot bi šlo lahko oziroma bi moralo iti. Kar pogledamo si dva primera:

1. Vzdrževalni obrat ima že leto dni naročilnico za popravilo pomivalnih miz v obratu prehrane v obratu II. Mize se bodo danes ali jutri sesedle in zopet bo potrebno narediti nove, čeprav bi lahko z manjšimi stroški popravili dosedanje.

2. Nad shrambo v obratu II je odtrgan del strehe in žleb. Voda zamaka prostore, hkrati pa je tudi zunanji videz grd. Upravnik je sicer že prosil za popravilo, vendar zastonj.

Vse to kaže, da je tu treba narediti red, da je treba te odnose urediti. V nasprotnem primeru bo uprava delavske restavracije morala koristiti usluge zunanjih obrtnih podjetij, to pa bo, kot rečeno, podražilo prehrano.

KAJ VSE BO POTREBNO NABAVITI IN UREDITI

— izvesti adaptacijo prostorov v obratu I,

— v teh prostorih je potrebno postaviti prho za osebje kuhinje in izplakovalnik (bide) za ženske,

— prostore za pripravo hrane bo treba dodatno opremiti z naslednjimi stroji oziroma napravami: 1 parni kotel za 300 l, 2 parna kotla po 200 l, 1 slaščičarsko peč (uporabna je za razne pečene izdelke), 1 kombiniran štedilnik za tok in plin, stroj za rezanje mesa in dovolj veliko hladilno napravo,

— dostavni avto (za prevoz perila v vse obrate, za prevoz slaščic in obrata III v obrat I in obrat II in za prevoz hrane v tkalnico in predilnico I,

— prestaviti je treba glavni vhod v zgornje prostore menze, ker gre sedaj direktno skozi sredino kuhinje oziroma prostora za pripravo hrane.

Mislim, da vse povedano dovolj jasno kaže težke razmere v tem obratu prehrane. Zahteva po izboljšavah je dovolj utemeljena in tudi upravičena. Čas je, da to spoznamo in zadnji čas je, da napake odpravimo, da bi postale razmere in delovni pogoji boljši in znošnejši.

P. G.

Marija Toporš, dolgoletni član menze

dostuje že, če stoji v kuhinji in se tam zdrži 5 minut. Visoka temperatura, vlaga, prepih, pomanjkanje prostora za gibanje, prenatrpanost miz, kotlov, posod in ostalih naprav — vse to dovolj nazorno kaže, da so delovni pogoji nevarni, nezdravi in daleč od tistih, ki jih zahtevajo predpisi.

Je mar čudno, če so te ženske kar naprej bolne (dnevno je ena do dve v staležu!), če so nekatere postale že kronični bolniki (predvsem revmatizem), če so utrujene in zdelane?

Naj za podkrepitev teh dejstev navedem mnenje sanitarne inšpekcije: »Sedanji prostori za pripravo hrane v obratu I so neprimerni, ker ne odgovarjajo zahtevam niti v pogledu higijene niti v zdravstvenem pogledu. Če razmer ne boste izboljšali, bomo morali menzo zapreti!«

DITT - Kranj, društvo inženirjev in tehnikov tekstilcev

Verjetno je, da vsi člani kolektiva tega društva še ne poznate. Gre za društvo, v katerem so včlanjeni inženirji in tehniki, ki so zaposleni v tekstilnih tovarnah na Gorenjskem.

Društvo ima trenutno 199 članov, vendar se to število stalno veča, ker se v tovarnah zaposlujejo vedno novi inženirji in tehniki. Iz posameznih tekstilnih podjetij je sedaj včlanjenih naslednje število ljudi:

»Almira« Radovljica	12 članov
»IBI« Kranj	21 članov
»Sukno« Zapuže	11 članov
»Tekstilindus« Kranj	112 članov
»Tekstilni center« Kranj	32 članov
»Tovarna čipk in vezenin« Bled	11 članov

PROGRAM DELA DRUŠTVA

— Strokovno izobraževanje članov društva. V ta namen organizira društvo razna strokovna posvetovanja in predavanja. Kot zadnje je bilo posvetovanje o visokem plemenitju celuloznih vlaken. Predavali so strokovnjaki kemične tovarne »Rudolf« iz Geretsrieda.

— Strokovne ekskurzije po Jugoslaviji in v inozemstvu. Tu gre predvsem za ogled tekstilnih tovarn in tovarn drugih vej industrije. V letu 1968 so bile take ekskurzije: v Tekstilno tovarno Majšperk, v tovarno »Sukno« Zapuže, ogled sejma »Moda 69« itd. Med zahtevnejše akcije je treba šteti strokovno ekskurzijo v podjetje Kolora Semily v ČSSR. Udeleženci so si ogledali — poleg tega podjetja — še tiskarno TIBA, tekstilni muzej v Dvur Kralove, steklaro v Zelezem Brodu, tovarno preprog in talnih oblog v Liberecu in kulturne znamenitosti Prage.

Društvo je odlično izpeljalo tudi povračilno ekskurzijo strokovnjakov iz ČSSR, ki so si lahko ogledali naše podjetje, »IBI«, tovarno čipk in vezenin na Bledu in podjetje »Kovinar« v Kranju.

— Sodelovanje z enakimi društvi v Sloveniji in s podobnimi društvi v inozemstvu. Kranjsko društvo sodeluje s člani DITT v Ljubljani in Mariboru. Na letonšjem plenumu so člani sprejeli sklep, da je treba dosedanje obliko sodelovanja poglobiti in razširiti.

(dalje na zadnji strani)

Uspela XI. tekstiliada

DOSLEJ NAJVEČJI USPEH NASIH TEKMOVALCEV

Po sedmih letih je bilo naše podjetje zopet organizator tradicionalnega srečanja tekstilcev Slovenije — v veleslalomu. Tudi tokrat smo se zbrali na Krvavcu, na trenutno najlepših in dobro urejenih smučiščih. Več kot 250 nastopajočih iz 32 takstilnih podjetij Slovenije je medvomno doslej rekordna udeležba. Zanimanje za zimski šport vedno bolj raste med mladino in tudi ostalimi, ki se vedno številneje pojavljajo na smučiščih. Rekreativno smučanje je oblika prostega izživljanja, razvedrila, kjer iz leta v leto število udeležencev vedno bolj raste.

BORBE NA DVEH PROGAH

Zaradi številne udeležbe so se tekmovalci in tekmovalke pomerili na dveh progah. Mlajši člani in mladinci so se pomerili na 800 m dolgi progi s 300 m višinske razlike in 35 vratci. Ostale tri kategorije nastopajočih (seniorji, starejši člani in ženske) pa so prevozili 400 m dolgo progo s 120 m višinske razlike in z 20 vratci.

Favoriti v ekipnem tekmovalstvu so bili medvomno Tržičani iz BPT. Toda prehodni pokal je na veliko presenečenje odšel v Maribor. Ekipe MTT je premagala ekipa BPT iz Tržiča le zaradi dve des-

bora in Tržiča. Naš najboljši predstavnik Mirko Bajželj se je uvrstil na dvajseto mesto. V konkurenci mladincev je bil od naših po pričakovanju najboljši Pavle Bajt, ki je zasedel šesto mesto.

Najhujša konkurenca je bila v kategoriji mlajših članov, kjer je nastopilo tudi daleč največ udeležencev — skoraj polovica vseh nastopajočih. Med našimi je bil najboljši Jože Humerca, ki je zasedel 4. mesto.

V ekipni razvrstitvi se je naša ekipa uvrstila na odlično 3. mesto, kar je medvomno doslej največji uspeh. Ta uspeh je rezultat mnogo boljših priprav za to prvenstvo, saj je naša ekipa pred tekmovaljem 4 dni trenirala pod vodstvom tov. Stefana Ošine.

Pred predajo pokalov

Prihodnja, XII. tekstiliada bo na Voglu, organizacijo pa bo prevzel Jugotekstil iz Ljubljane. Letošnja priridev je torej res dobro uspela. Skoraj vsi nastopa-

joči so prejeli lične praktične nagrade, ki so jih prespevala slovenska tekstilna podjetja. Najboljši trije v vsaki kategoriji pa še lepa priznanja.

Ob otvoritvi XI. tekstiliade

Smučarski šport je sedaj brez dvoma najbolj razširjena rekreativna panoga.

Vreme je bilo kot naročeno. V res idealnih snežnih razmerah in prekrasnem sončnem vremenu so se predstavniki tekstilnih podjetij pomerili za najboljše. Napak bi sicer rekli, da prirejamo tekstilci to tekmovalje samo zaradi tekmovalnih rezultatov posameznikov in ekip, čeprav so brez dvoma tudi rezultati eden od razlogov. Glavni namen teh tekmovalj je v prvi vrsti prijateljsko srečanje članov delovnih kolektivov tekstilnih podjetij Slovenije, zblizanje nas vseh, medsebojno spoznavanje.

Ni potrebno poudarjati pozitivno plat teh tekmovalj. Vsi vemo, da so razna športna tekmovalja in druge oblike rekreacije preproste slehernemu delovnemu človeku v današnjem tempu dela, ker ga sproščajo skrbi, ker ga naredijo duševno in fizično odpornega, spočitega in sposobnega, da z večjim uspehom in močjo nadaljuje svoje delo, izvršuje svoje kolektivne in družbene obveznosti.

Prelepa smučišča Krvavca so nas pričakala z vso slikovito okolico. Tekmovali smo športno in prijateljsko, borbena in pošteno.

tinki sekunde boljšega skupnega časa. Konkurenca je bila taka, kot jo zasledimo le malokje. Povedati moram, da bi Tržičani prehodni pokal osvojili v trajno last, če bi tudi letos zmagali. Tako pa je ostal še najmanj za eno leto in šele na prihodnji tekstiliadi bodo verjetno Tržičani spet bolj startali in si dokončno le priborili lep pokal v trajno last.

Zanimivo pri vsem tem pa je to, da obe tovarni, ki sta imeli najmočnejši ekipe, nista imeli niti enega zmagovalca v posamični konkurenci.

IN KAKO SO SE UVRSTILI NASI?

Ze po tradiciji so imeli največ uspeha v konkurenci seniorjev, kjer se je Janez Hladnik iz plemenitilnice II uvrstil na odlično drugo mesto. V tej starostni skupini bi zasedel najmanj peto mesto tudi Stane Česen, vendar si je zaradi padca zapravil visoko uvrstitve.

Tudi v ženski konkurenci nam je šlo letos zelo dobro. Po pričakovanju je bila najboljša Marina Križaj. Zelo solidno pa sta se uvrstili tudi Milena Sagadin in Sonja Jakopin.

Pri starejših članih so imeli glavno besedo tekmovalci iz Mari-

REZULTATI:

Ženske:

1. Jelka Pelan (Jugotekstil)	60,00
2. Marina Križaj (Tekstilindus)	60,70
3. Andreja Filipan (Jugotekstil)	64,90
7. Milena Sagadin (Tekstilindus)	71,00
8. Sonja Jakopin (Tekstilindus)	75,90
16. Jožica Ivšič (Tekstilindus)	93,00

Seniorji:

1. Dominko Uršič (Toper — Celje)	58,30
2. Janez Hladnik (Tekstilindus)	64,60
3. Franc Freš (Pik)	65,70
8. Stane Česen (Tekstilindus)	79,10

Starejši člani:

1. Jože Pogačnik (Veletekstil)	53,40
2. Ciril Frantar (BPT)	54,20

3. Vili Lang (BPT)	57,60
20. Bajželj Mirko (Tekstilindus)	70,50
25. Ing. Mirko Pogačnik (Tekstilindus)	70,50

Mlajši člani:

1. Ing. Janez Gorjanc (TSC)	1:31,0
2. Miha Zupan (Sukno)	1:31,1
3. Boris Klanjšek (MTT)	1:32,6
4. Jože Humerca (Tekstilindus)	1:35,6
16. Iztok Pogačnik (Tekstilindus)	1:42,0
27. Janez Kotnik (Tekstilindus)	1:46,0
31. Vinko Cvirn (Tekstilindus)	1:48,7
35. Anton Vidmar (Tekstilindus)	1:50,9
37. Drago Zorko (Tekstilindus)	1:53,4
38. Anton Križaj (Tekstilindus)	1:55,0
39. Boris Grabec (Tekstilindus)	1:55,9

63. Janez Ziherl (Tekstilindus)	2:09,3
64. Miha Bergelj (Tekstilindus)	2:10,0
88. Milan Erbežnik (Tekstilindus)	2:38,7

Mladinci:

1. Vinko Robnik (Admira)	1:29,3
2. Aleš Smid (TSC)	1:34,9
3. Jože Sober (BPT)	1:35,1
6. Pavle Bajt (Tekstilindus)	1:37,7
14. Drago Pipan (Tekstilindus)	1:52,4
18. Marko Jeretina (Tekstilindus)	2:00,4

Ekipno:

1. MTT — Maribor	452,7
2. BPT — Tržič	452,9
3. Tekstilindus	474,7
4. TSC — Kranj	478,1
5. Almira — Radovljica	493,4 itd.

Jože Javornik

Člani naše ekipe, ki se je uvrstila na 3. mesto

Člani prve proge — na sliki člani tehničnega odbora

Za naše male iz našega blaga

1) Iz blaga s črtastim vzorcem ukrojimo oblekico za punčko. Črte ležijo vodoravno. Kombiniramo z enobarvno obrobo, ki se barvno veže na eno barvo od prog.

2) Iz istega blaga ukrojimo tudi enostavno bluzico za fantka in ravno tako obrobo, ki se enobarvnim blagom.

3) Enobarvno krilce sešijemo lahko iz velveta ali pa tudi iz scotscharda. Poživimo ga s štirimi gumbi.

4) Enobarvno srajčko za fantka poživimo s progastimi žepki,

ovratnik in obrobo pri rokavčkih.

5) Oblekica je v kombinaciji zvončasto krajenega krila v karo predku tehnične kvalitete, bolj vzorcem in enobarvnim gornjim delom. Material je naš gabarden.

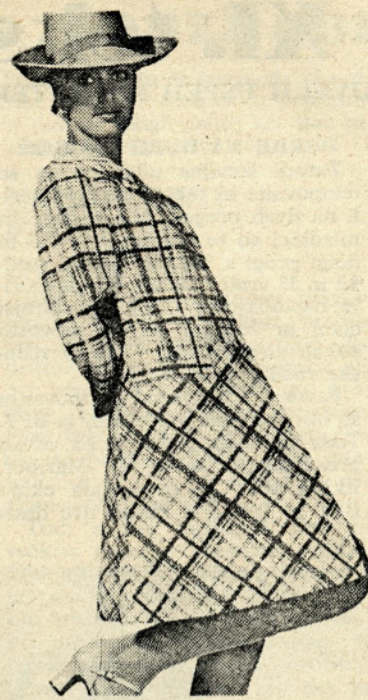
6) Iz vedno lepega priklčastega blaga sešijemo oblekico zvončastega kroja in z gubo spredaj. Poživimo jo z belo ovratno obrobo.

7) Iz enobarvnega blaga, lahko tudi scotschard, ukrojimo praktično krilce. Ob pasnem rezu so še okrasni dvojni šivi in improvizirani žepki.

8) Za nekoliko večje deklice je zelo primerno tudi hlačno krilo z životom. Blago je lahko enobarvno ali v karo vzorcu.

9) Oblekica je iz sintetike v karo vzorcu, krilce pa ima položene gube. Ovratnik je iz belega blaga. Spodaj prišijemo drobne gumbke.

10) Krilce in bluzica v enem komadu. Vzamemo blago v dveh različnih barvah npr. rumeno za bluznico in temno modro za krilce. Bluzico prišijemo na krilce in apliciramo še naramnice s kovinskimi zaponkami. MaK

Letos zelo aktualne tkanine v karo vzorcu vam nudijo velike možnosti, da osvežite svojo spomladansko garderobo.

Zgornji model je predlog lahkega spomladanskega plašča, ki ga lahko nosite ob vsaki priliki.

Ta model je krojen klasično in zato primeren za različne postave in starosti. Široke fazonne in poklopci so edini okras.

Bolečine v križu

(Dr. W. Fischer — prevod)

Mnoge žene trpijo zaradi bolečin v križu, ki se najrazličnejše širijo v hrbet ali navzdol. Nekatere se s tem pomirijo, druge vprašajo zdravnika za nasvet, ter so razočarane, da se težave tudi po zdravljenju ponovijo. Bolečine v križu niso bolezen temveč samo simptom — znak, za katerim se lahko skrivajo najrazličnejše bolezni: hrbtenice, nog, trebuha, ženskih organov, ledvic, živčevja in mišic. Toda prečesto opozarjajo na to, da je hrbtenično mišičevje napačno obremenjeno. To izhaja pogosto iz posebne zgradbe ženskega telesa, ter je tudi lahko posledica nosečnosti, poroda, splava ali pa napačnega načina življenja. Današnje poglavje govori o napačni obremenitvi hrbtenice in mišic, kar je, kakor smo omenili, samo eden od vzrokov bolečin v križu!

Če vzporejamo telesno zgradbo moža in žene potem vidimo, da je pri ženi bolj poudarjen trup, pri možu pa noge. Trup žene ima večji trebušni del in je daljši ledveni predel kot pri možu. Brez večjega trebušnega predela bi žena ne mogla donositi otroka. Toda večji trebušni prostor in daljši bočni predel pomenita, da je bo-

na hrbtenica že normalno bolj obremenjena, posebno pa v nosečnosti.

Tudi medenica je prilagojena zahtevam nosečnosti, zato je nižja in širša kakor pri možu. Razen tega vezi med kostmi medenice in hrbteničnimi vretenci niso tako čvrste kakor pri moškem, ker se v nosečnosti zrahljajo. To so prednosti za nosečnost in porod, pomanjkljivosti pa v manjši stabilnosti kostnega sistema. Tudi mišice in vezi so pri ženi slabše in popustljivejše nego pri moškem, da bi zadovoljile potrebe nosečnosti. Z drugimi besedami: lastnosti zgradbe ženskega telesa izhajajo iz funkcije nosečnosti in rojstva otroka ter imajo zato zmanjšano statično sposobnost. Ravnotežje nekaterih organov žene pri pokončni drži telesa je odvisno o dobrem sodelovanju vseh skupin mišic. Kadar se to sodelovanje ne odvija več, zaradi močnega naprežanja ene same mišične skupine ali zaradi slabega uporabljanja neke mišične skupine, potem se javlja bolečina in utrujenost preje kakor pri moškem.

Zdravnica hoja človeka zahteva, razen čvrstega kostnega sistema, v prvem redu zdravo in čvrsto muskulaturo trebuha in zaledja, ki telo drži pokonci. Zato mora žena več kakor moški misliti na to, da to svojo trebušno in ledveno mišičje drži v dobrem stanju. Če se npr. trebušne mišice preveč raztegnjejo v nosečnosti, ne morejo več držati hrbtenice. Njeno funkcijo tedaj prevzame ledveno mišičje. Ono skuša preveliko obremenitev izenačiti z nagibom gornjega dela telesa nazaj in s pojačanim zvijanjem ledvene hrbtenice. Del hrbtenice v križu se izboči naprej. Toda še tako utrujene kožne mišice se še bolj utrudijo in se skrčijo. V tem primeru tožijo žene za bolečinami v križu.

Take bolečine nimajo samo žene nosečnice, temveč mnoge druge žene, posebno tiste, ki niso zaposlene samo v gospodinjstvu. Ko so pregledovali skupino takih žena, so ugotovili, da nimajo niti obolenja ženskih organov, niti bolezenskih sprememb na hrbtenici ali ostalem kostnem sistemu. Prednji del trebušnih mišic je bil mlahav, spojni del trebuha izbočen, a križ poglobljen. Mlahava trebušna stena ni bila več zmožna držati trebušne organe v normalnem stanju. Trebušni organi so v tem primeru spuščeni navzdol. Zaradi tega trebušna stena stalno vleče hrbtenico navznoter. Žena poskuša to bolečino ublažiti s tem, da se drži pretirano ravno,

(dalje na zadnji strani)

(dalje na zadnji strani)

Bolezni ženskih genitalnih organov

V sestavku, ki opisuje bolečine v križu smo vam obrazložili, da je njihov najpogostejši vzrok v oslabilosti ledvenega mišičja ali njihovi preobremenitvi. Vzrokov za bolečine v križu je mešteto, med njimi tudi bolezni ženskih spolnih organov od vnetja nožnice, maternice, jajcevodov in jajčnikov do hujših obolenj teh organov in sprememb v smislu raznih tumorjev, raka itd. Brez zdravniškega pregleda je zelo težko ugotoviti vzrok bolečinam v križu, še manj seveda svetovati in zdraviti te bolečine. Zdraviti je treba vedno obolenje, ki je povzročilo bolečine v križu, ne pa bolečine same.

Prav tako kot bolečine v križu, se tudi bel iztok pri dekletih in ženah pojavlja iz najrazličnejših vzrokov: lahko je v ozadju neka večja slabokrvnost ali živčna neuravnovešenost posebno v dozorevanju ali puberteti. Nadalje so belemu toku vzrok vsa vnetja od zunanjih spolovih, nožnice, maternice, jajčnikov, nekatere spolne bolezni, tumorji ali rakovina. Zelo pogost vzrok je pomanjkljiva higiena zunanjih spolovih, ki lahko pripelje do vnetja lažje ali težje stopnje. Torej vzrokov je to-

liko, da tudi tu ni možna niti diagnoza, niti zdravljenje po samem opisu znakov bolezni, temveč je nujen pregled pri zdravniku, po možnosti specialistu za ženske bolezni — ginekologu.

Da pa ne bi živele v stalnem strahu, da je bolečina v križu ali beli tok pri vas že znak raka, vam opišemo nekaj več o raku ženskih genitalnih organov, v kateri dobi nastopa in kako se lahko žena obvaruje pred njim z rednimi letnimi zdravniškimi pregledi.

Statistika prikazuje, da je pri slučajnih in preventivnih ginekoloških pregledih najdeno 3 - 7 primerov raka na maternici na vsake 1000 žena, a da te žene niso vedele za to obolenje in so bile klicane na pregled slučajno. S tem zgornjim pregledom je rešeno življenje žene, ker čeprav so že obbolele, je v tem zgodnjem stadiju dober izgled za popolno ozdravljenje s pomočjo današnjih medicinskih metod. Jasno je, da redni zdravniški pregledi, kjer se žene v določenih časovnih intervalih pregledujejo, znatno povečajo možnosti zdravljenja. V mnogih delovnih organizacijah se organizirajo preventivni pregledi, di bi se odkrilo raka v zgodnji

dobi. Nasploh pa bi se morale žene med 30. in 60. letom redno pregledovati, ker so te grupe najbolj ogrožene zaradi raka. To pravilo povedano niti ni dobre grupe, v kateri se rak ne bi mogel pojaviti.

Najpogostejši je rak genitalnih organov na materničnem vratu, kar se na srečo pri ginekološkem pregledu zelo hitro preišče in opazi. S tem je že osigurano pravočasno zdravljenje, če je žena hodila še zdrava na pregled. V kolikor žena čaka, da se pojavijo prvi znaki raka, torej krvav izcedek ali krvavitve med posameznimi menstruacijami so spremembe verjetno že zelo razširjene in napredovale, so izgledi za zdravljenje ali popolno ozdravljenje znatno manjše.

Znano je, da rak raste počasi skozi razne faze predno začne svoje uničujoče delovanje na divjanje celic. Zato se s pregledom na zdravih ženah lahko daje sigurnost vsaj za nadaljnje 1 - 2 leti. Nato je potrebna zopet kontrola. Če se pri prvem pregledu najdejo vnetne spremembe, se morajo razumljivo takoj zdraviti, ker kronična vnetja dajejo ugodne pogoje za razvoj raka. Tudi česti splavi pogojujejo nastanek raka.

Avtomatizacija

Večkrat slišimo in čitamo besedi »avtomatsko« in »avtomatizacija«. Tako v prospektih za pralne stroje piše, da so »super avtomatski«, se pravi, da pralni stroj po vrstnem redu sam naredi vse faze pri pranju: namakanje, predpranje, izpiranje, centrifugiranje in v nekaterih pralnih avtomatih tudi sušenje. Najnovejše za gospodinjstvo so avtomati za pomivanje posode, ki pomijejo, splaknejo in sušijo posodo.

Prvi uporabljeni avtomati so služili bolj za zabavo in razvedrilo. To so bile glasbene skrinje z mehničnim pogonom na utež (en primer je stalno razstavljen v Prešernovem muzeju v Kranju) in kasneje električni klavirji, predhodnice sodobnih glasbenih avtomatov »juke box« (džu boks). Po vmetu kovanca v posebno režo je avtomat odigral glasbeni komad. Ta glasba je bila zelo nenaravna in število glasbenih komadov je bilo zelo omejeno. Kasneje so se pojavili avtomati, ki so po vmetu kovanca oddali razne sladkarije. Posebnost so bile večje avtomatske naprave, ki so bile postavljene v nekaterih gostinskih lokalih za hladna in topla jedila ter pijače. Takšen gostinski lokal je bil tudi v Ljubljani že leta 1935 in ima še danes od takrat svoje ime »Daj-dam«.

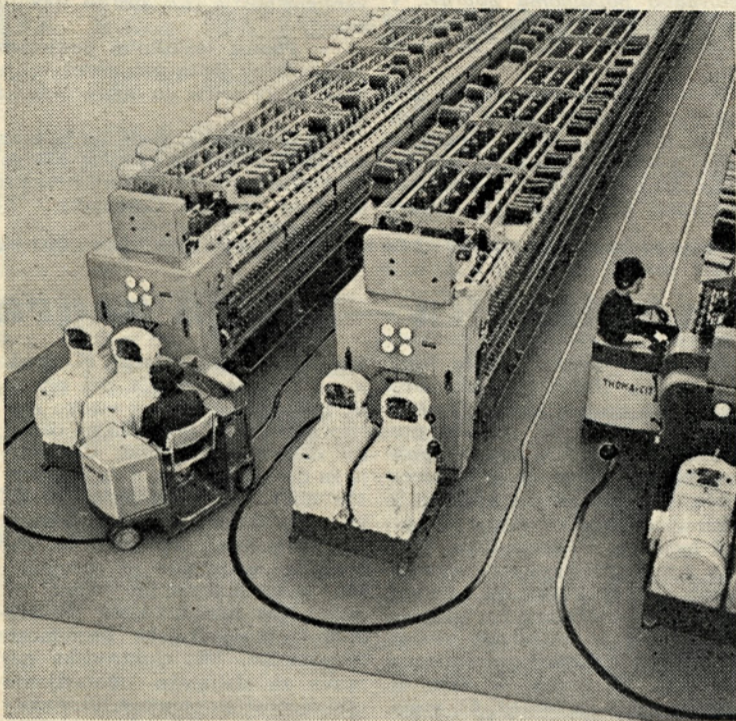
Po hišnih zidovih in raznih vezah so montirani avtomati za cigarete, znamke, filme, nogavice, cvetlice in mnogo drugih stvari za vsakodnevno rabo. Tudi »Igra na srečo« je avtomatizirana. Na zabaviščih so postavljeni komplicirani avtomati kjer se po vmetu kovanca, potom raznih vzvodov in gumbov lahko dirigira figure ali kombinira številke, črke ali barve tako, da se doseže določen dobiček v denarju, ki ga avtomat po končani in uspešni igri izplača.

Največ se govori danes o avtomatizaciji v industriji, kjer posamezni delovni stroji avtomatsko izdelujejo polproizvode in proizvode, skoraj brez človeške pomoči. Avtomatizacija se je razvila še naprej tako, da so posamezni de-

lovni stroji spojeni v proizvodno enoto in tako odpade ročni transport polproizvoda od stroja do stroja. Ta stopnja avtomatizacije se imenuje tudi avtomacija.

Amerikanec Henry Ford je pred 45 leti vpeljal avtomatizacijo v industriji za masovno proizvodnjo avtomobilov na tekočem traku. Kasneje je Tomaž Bata uvedel avtomatizacijo za izdelavo čevljev. Na ta način izdelani proizvodi (avtomobili, čevlji) ob začetku niso bili najboljše kakovosti. Bili so pa izredno poceni in tako dosegljivi širokemu krogu potrošnikov.

izdelava radio-aparatur, ur, perila, oblek). Po drugi svetovni vojni je avtomatizacija zajela vso industrijo z veliko serijsko proizvodnjo npr. elektro (gospodinj-ski aparati in televizorji), kovinsko (stroji, posode), lesno (pohištvo), prehrabeno (testenine, bonboni, čokolada) in še mnoge druge. S pomočjo sodobne elektrotehnike in elektronike je uspelo avtomatizacijo oz. avtomate izpopolniti tako, da se proizvodi kakovostno ne razlikujejo od tistih, ki jih izdelujejo v obrtniških delavnicah in večinoma po kvaliteti že odgovarjajo tudi zahtev-

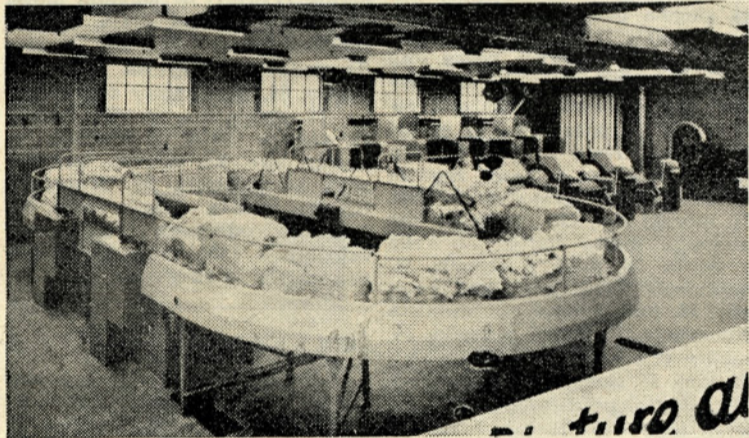

Slika št. 4

Nadaljnje izboljšanje avtomatskih naprav in gradnja novih avtomatov je kmalu omogočila, da so avtomatizacijo uvedli tudi v nekatere druge veje industrije (npr.

nejšim kupcem. Delovanje sodobnih avtomatov je tako precizno, da lahko izdelujejo navadne šivanke ali najboljše žarnice in elektronke.

V zadnjih 40 letih se je tudi v tekstilni industriji že marsikaj naredilo za avtomatizacijo tehnoloških postopkov in ta razvoj gre stalno naprej. Kmalu po mehanizaciji predenja sta bila selfaktor in česalni stroj najbolj komplicirana avtomata v predilnicah. V nekaterih inozemskih predilnicah uporabljajo že nove rahljalne in čistilne strojne naprave (sl. 1), na katere se naloži z dvigalom (slonček) do 12 bal bombaža — seveda brez embalaže — in stroj se sam poslužuje. Tako odpade ročno odzemanje in nakladanje bombažnih plasti od posameznih bal. Prevoz svitkov na mikalnike prav tako odpade, ker svitkov sploh več ne izdelujejo in se zrahljani material prenaša po cevovodih iz enega otepalnega stroja na 6 do 8 mikalnikov. Mikalnikovi prameni se ne odlagajo v lonce temveč se dovajajo pramena od več mikalnikov (sl. 2) preko dolge železne

Slika št. 1

NOVICE IZ KONFEKCIJE TRIGLAV

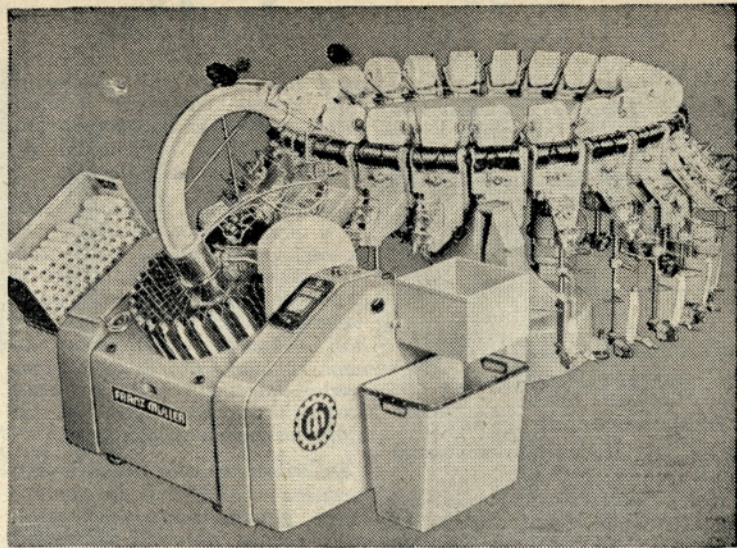
Za uresničitev ideje, kako nagraditi naše žene za 8. marec, je bilo potrebno pridobiti šest podjetij za kooperacijo. Vsa ta podjetja so morala vskladiti svoje dobavne roke, ki so bili razmeroma kratki, da je bila akcija uspešno končana. Tudi delavke v »Triglavu« so se požrtvovalno vključile v to delo.

Kot pomoč pri organizaciji proizvodnje v šivalnici, smo kupili signirne aparate, ki nam bodo omogočili hitrejšo manipulacijo z izkrojenimi deli. Odpadlo bo dosedanje zamudno delo s številnim izkrojenega blaga. Olajšana bo tudi evidenca pri šivanju in omogočena bo kontrola kvalitete izdelkov, kar nam bo pozneje služilo tudi kot pripomoček pri osebnem nagrajevanju za kvalitetno delo.

V šivalnici robcev smo morali povečati izdelavo robcev, ker smo skoraj v desetdnevnem zaostanku za naročili, ki jih ne moremo realizirati pravočasno. Trenutno imamo dovolj na zalogi ženskih robcev »Dora« in garnitur po 3 kom »Dora« ter »Bogo«.

Za zadnji dve se zanimajo le določena področja v državi in smo jih nehali izdelovati.

Slika št. 2

Slika št. 6

transportne mize na prvo raztezalko s samo enim odvodom. Od tam se polne lonce avtomatsko prenaša na drugo raztezalko. Lonce iz druge raztezalko je treba še ročno prenašati na flajerje, flajerske navitke prevažati v vozičkih na pristančne stroje ter gotovo prejo odvažati v vlagalnice, če niso montirani transportni pasovi ali viseče transportne naprave. Vrata med posameznimi oddelki se avtomatsko odprejo čim se približa oz. oddalji tovor ali človek. Snemanje polnih navitkov in natikanje praznih cevok na pristančne stroje je prav tako že avtomatizirano. Avtomat pa sam snema navitke in natika prazne cevke. Nekateri snemalni avtomati imajo celo vgrajen večvretenski previjalni stroj, ki v času med dvema snemoma previje prej snemane navitke (kopse) na križne navitke. Najnovejši so poizkusi z električnimi vozički (sl. 4), na katerih sedi predica in se pelje med stroji. Na mestu, kjer je nit pretrgana se voziček avtomatsko ustavi, da predica priveže nit, menja prazne flajerske cevke in drugo. Naj še omenim, da se v japonskih predilnicah vozijo predice na kotalkah.

Japonci so imeli prve avtomatizirane predilnice. Na podoben način so potem gradili predilnice v Ameriki in šele kasneje v Evropi, kjer je bila postavljena prva avtomatizirana predilnica na Nizozemskem. Danes še delno avtomatizirajo tudi stare predilnice v Angliji, Franciji, Nemčiji in drugih državah.

Za brezhibno obratovanje in najboljše izkoriščanje predilniških naprav že uporabljajo v nekaterih inozemskih predilnicah avtomatske kontrolne aparate in merilne instrumente. Med drugimi izdeluje švicarska tovarna Hasler takozvani »Productron«. To je obsežna električna naprava, ki zaznava in kontrolira tek, zastoj in proizvodnjo na vseh strojih v predilnici ter izračuna potreben čas za snemanje proizvoda, planira proizvodnjo in registrira kakovost dela. Potom nje se daje naročila na vsa delovna mesta. Ta naprava je spojena s posameznimi stroji v obratu.

Avtomatizacija poveča in poceni proizvodnjo in olajša posluševanje strojev (avtomatske odpihovne in odsesalne naprave) ter poveča varnost pri delu, ker odpade mnogo ročnega dela na tekočih strojih kakor smo opisali v eni izmed prejšnjih številčk našega časopisa. Zaradi avtomatizacije in drugih tehničnih izboljšav na posameznih predilniških strojih v zadnjih 25 letih se je proizvodnja povečala na:

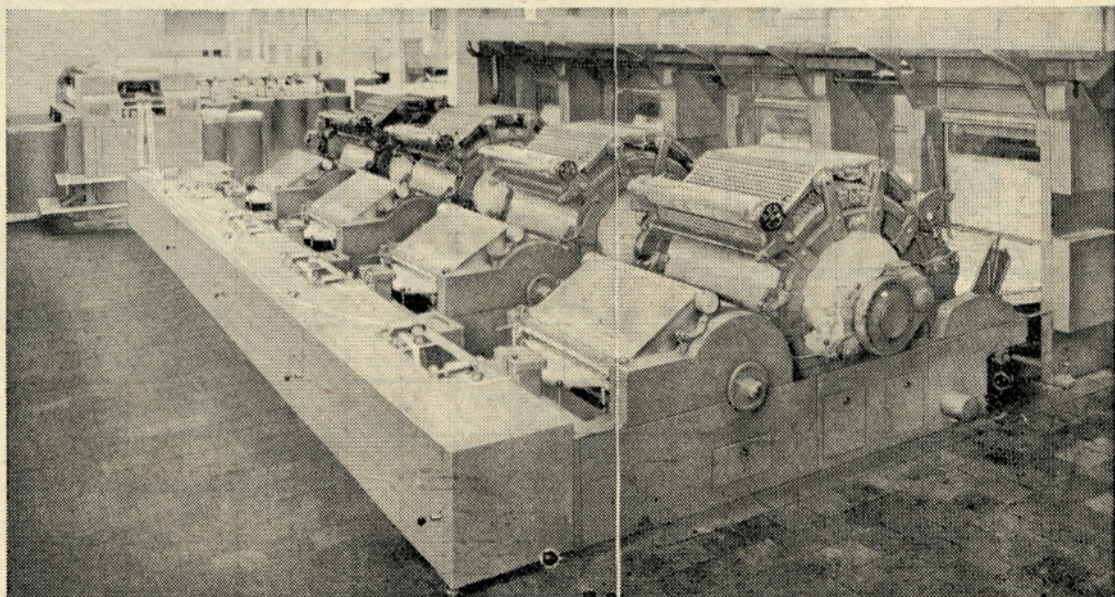
mikalnikih	5 krat
raztezalkah	8 krat
flajerjih	1 krat
pristan. strojih	0,5 krat

Avtomatizacija napreduje tudi na drugih področjih tekstilne industrije (tkalnice, pletilnice, plemenitilnice, barvarne in belilnice). Za previjanje preje na križne in votkovne navitke se uporablja previjalne stroje (sl. 6), ki popolnoma avtomatsko delajo: menjava polnih navitkov in praznih cevok ter vezanje niti. Med previjanjem kontrolirajo elektronski čistilci enakomernost preje in izločijo debela, tenka in nopakasta mesta. Statve imajo vgrajene avtomate za izmet praznih votkovnih navitkov. Druga vrsta statev pa so avtomatizirane tako, da votek, navit na križnih navitkih, predelajo.

V novih barvarnah se lahko iz enega delovnega mesta (krmilna centrala) potom pritiska na razne gumbe uravnava dotok barvil in drugih kemikalij ter nadzoruje obratovanje raznih črpalk in kompresorjev. V našem časopisu smo čitali o neprekinjenem postopku beljenja in avtomatizaciji v plemenitilnici in tiskarni.

Avtomatizacija razbremeni človeka vedno več ne samo fizičnega dela temveč tudi umskega. Avtomatske elektronske naprave t. zv. computer (kompjuter) so računalniki, ki rešujejo same izredno hitro zapletene matematične naloge, za katere bi rabili strokovnjaki oz. znanstveniki več mesecev. Druge elektronske naprave (npr. radar) vodijo letala in ladje in verjetno v prihodnosti tudi avtomobile.

M. S.

Bolečine v križu

(Dalje s 6. strani)

s tem pa še bolj stisne hrbtenico. Ledvena mišična masa pride v prisilni položaj, končno pa se utruji, skrči in boli. Karakteristično je za te bolečine, da se ponoči povečajo ter zjutraj žene vstajajo popolnoma zgrbljene, kar se po-

pravi šele ko se mišice začno gibati. Pritisk trebušnih organov posebno črevesja navzdol povzroči še spuščanje medeničnih organov, posebno pa maternice.

Vzroki ohlapnih trebušnih mišic so v prvem redu nosečnost, ko se raztegnjene mišice ne morejo več povrniti v prejšnjo obliko in aktivnost, v trebušni votlini pa se nabere maščobno tkivo, ki še bolj ovira delovanje mišic. Znam, ki delajo stoječe delo, se povečajo bolečine v križu še zaradi obremenitve nog, posebno, če imajo še ploska stopala.

Da bi se očuvala od take enostranske obremenitve in pomanjkanje gibanja mora žena stalno težiti za tem, da svoje mišice drži v kondiciji. Za to je potrebna gimnastika in šport. To, ne samo jača mišice, temveč pospešuje celotni krvotok, dihanje in izmenjavo škodljivih snovi v telesu, s tem pa ustvarja boljše telesne počutje. Posebno zaposlene žene često tožijo, da nimajo časa za šport,

toda za telovadbo si ga morajo preutruditi, a to je tisto, čemur se želimo izogniti. Redna telovadba je toliko bolj važna, kolikor bolj je obremenitev ženskega telesa večja. Zato je telovadba posebno važna za noseče žene ter žene po porodu. Te vaje se žene naučijo v pripravljanih tečajih za porod. Na koncu moramo ponovno poudariti, da je potrebno v vsakem primeru najti vzroke bolečinam v križu, predno se začno zdraviti organov.

DITT — Kranj, društvo inženirjev in tehnikov

(Dalje s 4. strani)

— Sodelovanje s sekcijo tekstilnih mojstrov. Ta sekcija je zelo aktivna in močna. O njeni dejavnosti pa ste v Tekstilu brali že marsikaj. Sodelovanje samo ni najboljša, pa je bil zato tudi v tem pogledu sprejet sklep, ki naj razmere bistveno izboljša.

— Rekreacija za člane. Društvo prireja dvakrat letno že tradicionalni piknik na Ovčanah. V prijetnem okolju in vzdušju se člani in vabljeni gostje razvedre in spočijejo, hkrati pa zblížajo oziroma spoznajo.

— Pomoč tekstilnim podjetjem. Društvo si prizadeva, predvsem preko Zveze (le-ta ima sedež v Ljubljani), pomagati tekstilnim tovarnam, da bi prišle do lažjih in boljših pogojev poslovanja in gospodarjenja.

Iz navedenega sledi, da je kranjsko društvo dokaj aktivno in tudi koristno. Glede na sprejete naloge na zadnjem plenumu, se bo dejavnost društva še povečala in razširila, kar bo v korist članov in skupnosti na področju Gorenjske.

P. G.

Bolezni ženskih genitalnih ...

(Dalje s 6. strani)

da nas ne bi čez leto dni prese-netilo.

Razen materničnega vratu, lahko seveda vsi drugi organi ženskih genitalij zbolijo za rakom. Ker pa na drugih organih ne moremo s pomočjo prvih dveh metod ugotoviti in postaviti zgodnje diagnoze raka, moramo tu posvečati pozornost predvsem opažanjem, ki nam jih pove žena sama, t. j. neradne krvavitve, predvsem male krvavitve pri spolnem kontaktu. Toda moramo pripomniti, da neradne krvavitve v meni ne pomenijo vedno raka, temveč spremembe v delovanju jajčnikov in spolnih žlez nasploh. Vendar so pregledi v tej dobi najbolj nujni, ker se najčešče pojavlja rak. Če je diagnoza nepravilne krvavitve v klimakteriju nesigurna, se lahko točno postavi mnenje le na podlagi pregleda maternične sluznice. To se izvode v narkozi, ker se mora sluznica izpraskati iz maternice.

Na koncu napravimo kratek zaključek: Rak nastane počasi in ne takoj iz zdravega tkiva.

Prve spremembe, ko žena še nima nobenih znakov, se odkrijejo na materničnem vratu s kolposkopijo in brisom (2 metodi).

Rak napada žene v zrelih letih najpogosteje, zato je resen socialni problem.

Čimprej se žena začne zdraviti, tem boljši so izgledi za uspešno ozdravljenje.

Redni preventivni pregledi so jamstvo za zgodnjo diagnozo.

Stroški za ta pregled niso veliki, njihov pomen pa je neprecenljive vrednosti.

V mnogih mestih na svetu so podvzete akcije za prosveto o raku in zgodnjo diagnozo, kar nam je jamstvo za dobro odnosno popolno zdravljenje.

Tretja nagradna križanka — Tretja nagradna križanka

Vodoravno: 1. nočno popivanje, spodnjem svetu, preko kate-igre. 86. socialni položaj, 87. orodje za čiščenje lemeža pri plugu, 88. indijansko pleme v visoko razvito kulturo, ki je živelo na ozemlju današnjega Peruja, Ekvadorja in dela Bolivije in Čila, 90. pevski zbor, 91. psevdonim pesnika slovenske moderne Josipa Mur-na, 94. položaj, situacija, 96. naprava za oddajanje in sprejemanje elektromagnetnih valov, 98. dežnik pri narodni noši, 99. pripadnik uralo-altajske narodnostne skupine, 100. elektronska naprava za daljinsko ugotavljanje oddaljenosti predmetov, 101. sodobni sovjetski šahovski velemejster, svetovni prvak v obdobju 1960-1961 (Mihail).

Navpično: 1. obrtnik za pokrivanje in popravila streh, 2. skuter, 3. Avar, 4. del celote, 5. glasbena nadarjenost, 6. kroženje tekočine, 7. pesniško ime za dekliko, 8. ime hrvaškega prevajalca Velikanovića, 9. oblika pomožnega glagola biti, 10. kemični znak za stroncij, 11. »kralj« živali, 12. ime umrlega črnega pevca soul pesmi Reddinga, 13. zbirka zakonov, 14. naprava. 16. kazalni zaimek, 18. hrvaška reka, ki se pri Karlovcu izliva v Kolpo, 19. hokeju podobna igra z leseno žogo in tolkači, ki jo igrajo na konjih, 21. morski rak, 23. originalno ime glavnega mesta Italije, 27. krilo poslopja, 28. nauk o atomih, 31. najmanjši kvant svetlobne energije, 32. ime slovenskega alpinista Kunaverja, 33. otroško vozilo, 34. mejna reka med Perzijo in SZ, 37. idol, 38. slovenski telesnovzgojni pedagog, predstojnik Višje šole za telesno kulturo v Ljubljani (Drago), 40. glavni števnik, 41. špansko žensko ime, 42. naziv za starejšo žensko, 43. polotok v Grčiji, na katerem ležijo Atene, 44. država v jugovzhodni Arabiji z istoimenskim glavnim mestom, 45.

ostanek žita po mlačvi, 46. očetov ali mamin brat, 47. nezorano polje, 48. največje sovjetsko pristanišče ob Črnem morju, 49. vrsta tkanine, 50. švedska filmska igralka, ki je bila poročena s Sam-myjem Davisom ml. (May), 51. prebivalec arabske države z glavnim mestom Damask, 54. središče francoskega departmaja Pas-de-Calais, znano po izdelovanju preprog, 55. samec domače živali, 56. naslon, 58. nekoristno razmetavanje denarja, 59. gozdni delavec, 60. vhod v prostor, 62. čistoča, 63. dvočlenik v matematiki, 64. ime slovenske pevke narodne glasbe Prodinkove, 67. duhovni oče, naslov katoliških duhovnikov, 68. žabja okončina, 70. planina v severozahodnem delu Bosne, znana iz NOB, 71. zamaknjeno stanje spiritističnega medija, 72. zavidanje, 73. gnida, krasta, 74. ime sodobnega slovenskega grafika Debenjaka, 75. sodobni slovenski pesnik (Lojze), 76. enoletni plevel med žitom, 77. del telesa, 80. ime zahodnonemške filmske igralkice Sommer, 81. zid, 82. sprožitve orožja, 84. »električna« morska riba, 86. drugo ime za ribo slanik, 87. reka v CSSR in Poljski, 89. žensko ime, 91. oče, 92. kemični znak za američij, 93. francoska filmska igralka (Marie José), 95. začetnici odličnega slovenskega skladatelja zabavne glasbe, 97. kratica za »Naše razglede«.

PREKLIC

Podpisani Jože Štopfer, zaposlen v tkalnici I, stanujoč v delavskem domu v Stražišču,

preključem

neresnične izjave, ki sem jih širil o Heleni Francelj, stanovanjski referentki.

Jože Štopfer

Zahvale

Iskreno se zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem v izdaji votka (tkalnica II) za poklonjeni venec in za izrečeno sožalje ob smrti mojega dragega očeta — ANDREJA

Marija Cvirn

Vsem članom kolektiva, ki ste spremili našega očeta Andreja Jenka

k zadnjemu počitku — iskrena hvala!

Posebno se zahvaljujem za poklonjeni venec sodelavcem iz kadorskega sektorja in plemenitilnice II.

Polde, Ivan, Pavla

Ob smrti moje drage mame Jere Teran se vsem sodelavcem iskreno zahvaljujem za izkazano sožalje, poklonjeni venec in spremstvo na njeni zadnji poti.

Franc Teran

Lepo se zahvaljujem upravnemu odboru podjetja in še posebno obratovodju plemenitilnice II, tovarišu Teranu — za denarno priznanje, ki sem ga dobil za preprečitev požara.

Mijo Šestič
vzdrževalni obrat

